

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal

Településfejlesztési Főosztály

Frissített környezetvédelmi nyilatkozat

2016 - 2017

8

1. A nyilatkozatról

A 2015-ben megújított ISO 14001:2015 szabvány változásait követve az EMAS rendelet egyes fejezetei átdolgozásra kerültek, új követelményeket bevonva a rendszerbe. Az új rendeletnek való megfelelés biztosítása érdekében a türelmi időszakban implementálásra kerültek a szükséges változtatások a Településfejlesztési Főosztály hitelesített környezetmenedzsment rendszerében - ezen eljárásból kifolyólag jelen egyszerűsített környezetvédelmi nyilatkozatban a korábbi gyakorlattól eltérően együttesen kerülnek bemutatásra környezetmenedzsment rendszerünk alkalmazásának 2016-os és 2017-es évi környezet releváns változásai és tevékenységei, a korábbi évekhez hasonló struktúra szerint.

Nyilatkozatunk fő vonala továbbra is a legjellemzőbb környezethasználati adataink ismertetéséből, valamint az egyes fókusztemákkal kapcsolatos környezeti aktivitások bemutatásából áll. Áttekintésre kerülnek a Győrben és térségében történt, környezeti terhelések csökkentését és környezeti elemek állapotának javítását célzó intézkedések, fejlesztések és projektek, melyek egyben fenntarthatósági céljaink elérését is biztosítani hivatottak.

A dokumentumban bemutatott adatok a 2016 és 2017 közötti időszakot ismertetik, összevetve az adatokat a korábbi évek eredményeivel, külön kitérve azon kérdéskörre, hogy az egyes területeken mennyire voltak eredményesek a megvalósított intézkedések.

A környezetmenedzsment rendszer alkalmazási területe a Polgármesteri Hivatal Településfejlesztési Főosztálya, így az ezzel a területtel kapcsolatos környezeti tényezők és programok kerülnek elsődlegesen bemutatásra.

2. A környezet állapota Győrben

Az észak-nyugati régió továbbra is Magyarország egyik vezető területének számít mind fejlődés terén, mind gazdaságilag – e régió központját pedig Győr Megyei Jogú Város testesíti meg a maga kiemelkedő gazdasági és ipari jelentőségével együtt. Városunk az elmúlt évekhez hasonlóan töretlen fejlődést mutat, a megyeszékhely gazdasági potenciálja javult, növekedett az új szervezetek száma, teljesítményük pedig egy enyhe visszaesést követően 2017-ben a korábbi évekénél is magasabb szintű fejlődést produkált. Városunk mindeközben kitartóan nagy hangsúlyt fektet a környezettudatos fejlődésre, biztosítva, hogy a természet és a gazdaság érdekei egyenlő mértékben legyenek szem előtt tartva.

A gazdasági fejlődés mellett kiemelt szempont Önkormányzatunk számára a társadalmi szolgáltatások folyamatos fejlesztése is, szintén előnyben részesítve a fejlesztések során a környezeti szempontokat – mindennek eredményeként a város lakói egyre élhetőbb környezetben lakhatnak, s minden lakó számára rendelkezésre áll egy fenntartható jövőkép.

Annak biztosítására, hogy a fenntarthatóság a gyakorlatban is célként, hajtóerőként jelenjen meg, a fenntarthatósági szempontok már a döntéshozatal szintjén megjelennek a város vezetésének mindennapjaiban, valamint részét képezik a stratégiai dokumentumoknak.

A következőkben, elsősorban az egyes környezeti fókusztemákra összpontosítva, röviden bemutatjuk a 2016-os és 2017-es évben bekövetkezett legfontosabb változásokat Győr környezetállapotában, valamint a vizsgált időszakhoz köthető, környezetminőség javítását is célzó intézkedéseket.

Levegőtisztaság és közlekedés

Alapvetően három fő kibocsátási forrás határozza meg városunk levegőtisztaság-védelmi állapotát: az ipari termelés, a közlekedés és a lakossági fűtés.

Az országos automata mérőhálózat adatai alapján meghatározott légszennyezettségi index besorolása szerint városunk levegője 2016-ban ismét jó minősítést kapott, s az alábbi táblázatban látható kibocsátási adatok alapján megelőlegezhető a 2017-es évre is a jó minősítés.

A nitrogén-dioxid éves átlagkoncentrációja 2016-ban és 2017-ben is csekély növekedést mutatott a korábbi évekhez képest, azonban koncentrációjuk továbbra is a jó kategóriába sorolható; az ülepedő por koncentrációja pedig a 2015-ös évhez képest jelentősen mérséklődött mindkét vizsgált évben.

Jellemző légszennyező-anyag kibocsátások

Egység		2014	2015	2016	2017
NO ₂	µg/m ³	27,14	29,16	27,35	27,93
Ülepedő por	g/(m ² x30 nap)	3,25	13,32	7,18	3,25

Városunk vezetése intézkedések sorának bevezetésével arra törekszik, hogy Győr levegőminősége folyamatosan javuljon – ezen intézkedések közül legfontosabbnak említendő a közlekedési infrastruktúrát és közlekedésszervezést érintő döntések; a közösségi közlekedés tudatos és igényorientált fejlesztése; a folyamatosan zajló energetikai rekonstrukciók; valamint a környezetbarát iparágak és üzemek letelepülésének támogatása.

Kerékpárosbarát város lévén kiemelt figyelmet fordítunk a környezetbarát kerékpáros közlekedés mindennemű támogatására. Nagy hangsúlyt fektetünk a 2015 szeptemberében átadásra került közösségi kerékpárrendszer, a GyőrBike fejlesztésére és bővítésére, mely a vidéki városok közül a legnagyobb kerékpárparkkal rendelkezik. Csak a 2016-os évben húszmillió forintot fordítottunk a kerékpárkölszönző rendszer bővítésére: új dokkoló állomás került átadásra a Kuopio Parknál, az Aqua Sportközpont mellett, a Szabadrév utcában, valamint a Győr-Szol Zrt. Orgona úti telephelyénél – az új állomásokra kihelyezett 51 dokkolóból pedig kettő-kettő már elektromos kerékpárok töltésére is alkalmas, biztosítva a kísérleti jelleggel bevezetett elektromos járművek működését, melyek elsősorban az idősebb kerékpározókat hivatottak segíteni. 2017-ben 22 millió forintból további négy városrészben bővítettük állomásokkal a GyőrBike-rendszert: új dokkolók kerültek kihelyezésre az Olimpiai Sportparknál, az Újvárosi Művelődési Háznál, az Atyvárosi tónál, valamint a Mobilis Interaktív Kiállítási Központnál.

A közösségi kerékpárrendszer kialakításával párhuzamosan támogatjuk a saját kerékpárt használó lakosaink közlekedését is: 2016-ban egyedi jelölőrendszer került bevezetésre annak érdekében, hogy felvegyük a küzdelmet a kerékpártolvajok ellen. A győri lakosok számára biztosítottuk a lehetőséget, hogy ingyenesen részt vehessenek kerékpárjaik jelöltetésében és regisztrációjában, mely során a kerékpárjuk alvázába egyedi szám- és betűsor kerül beégetésre, a kerékpár adatai felvételre kerülnek egy rendőrségi adattárolóban, valamint a jogos tulajdonosok számára kerékpáros-igazolvány kerül kiállításra.

Tovább folytatódott városunkban a kerékpárutak fejlesztése is – követendő példaként említhető a győri Útkezelő Szervezet kísérleti jellegű intézkedése, melynek keretében a 83-as főút ménfőcsanakai szakaszán világító burkolati jellel festették fel a kerékpárutakat. A különleges festék kifejezetten a közvilágítás nélküli, külterületi utakra lett kifejlesztve. Szintén a biztonságos közlekedést szolgálva a Marcalváros I-II. közötti gyalog- és kerékpárúton a smart city programnak megfelelően okos közvilágítás került kiépítésre, a kerékpáros úthálózat pedig összesen több mint két kilométer hosszon került megújításra 2017-ben a Szigethy Attila úton, a Tihanyi Árpád úton és a Hecsei úti felüljárón. 2016-ban vette kezdetét továbbá a „Kerékpáros és parkolási infrastruktúrafejlesztés Győrben” elnevezésű, „TOP-6.4.1-15-GY1-2016-00001” azonosítószámú projekt, melynek keretében a belvárosban megépülő parkolóház szomszédságába 15 GyőrBike dokkoló kerül kihelyezésre, biztosítva a lehetőséget közlekedési mód váltására azok számára (is), akik gépkocsival érkeznek Győr belvárosába. A projekt során kialakításra kerül emellett még fedett kerékpártároló, számos hiányzó kerékpáros hálózati elem, kerékpáros nyom és kerékpársáv, valamint átalakítjuk a kapcsolódó kerékpáros csomópontokat a balesetmentes kerékpáros közlekedés biztosítása érdekében.

Mindemellett 2016 őszén újabb irányt indítottunk el a kerékpáros fejlesztések terén: Kerékpáros Pontok kerültek kihelyezésre a város több forgalmas pontján, melyek padokkal, ivókutakkal, kerékpárpumpákkal és kerékpártámaszokkal hivatottak segíteni a győri és Győrön áttekerő kerékpárosok mindennapjait például a Megyeháza térnél és a Széchenyi István Egyetem előtti parkolóban.

A kerékpáros közlekedés fejlesztése mellett folytatódtak városunkban az útfelújítással kapcsolatos projektek is az egyéb közlekedési formák fejlesztése céljából. Révfaluban az elmúlt évek infrastrukturális fejlesztéseit folytatva felújításra került a Szövetség utca, a Leibstücker utca és a Tábor utca, mely munkálatok az útfelújítás mellett a közműfelújítást is magukban foglalták. Adyvárosban a Liezen-Mayer utca és a Buda utca, Gorkijvárosban a Liget utca egyes szakaszainak, Jancsifaluban pedig a Kacagány utca bevezető szakaszának felújítására került sor, míg Marcalvárosban, Nádorvárosban és Ménfőcsanakon járdaszakaszok újultak meg, például a Lajta út – Répce utca csomópont környezetében és a Bartók Béla úton.

Folytatván a fejlesztéseket, Újvárosban a Petőfi tér és a Kossuth utca, Ménfőcsanakon pedig a Krúdy Gyula utca, a Torda utca, valamint a Csontváry és Hajnalcsillag utcák egy szakasza esett át felújításon, ahogy az Ifjúság körút egyes szakaszai, a Városháza tér, az Ipar úti felüljáró és a Szabolcska utca, a Petőfi híd, valamint a Bécsi kapu tér környező utcái is.

Győrszentivánon folytatódott a Vonal út kiépítése, valamint Ménfőcsanakon a városrész egyik legforgalmasabb csomópontja, a Győri út – Kisdobos utca kereszteződés került korszerűsítésre, illetve a Szauder utca és a Pratikker-körforgalom is átépítésre került: előbbi kétszer két sávossá, utóbbi turbó körforgalommal. Mindeközben elindult az M1-es autópálya és a 83-as főút csomópontjának átalakítása is, mely három körforgalom, valamint a 83-as út kétszer kétsávossá kiépítését foglalja magában, s várhatóan 2018-ban fejeződik be.

2017-ben a hatékonyabb és takarékosabb útfelújítások érdekében bevezetésre került egy speciális módszer, az úgynevezett hideg remix technológia, mellyel Pinnyéden, Révfaluban, Likócson és Győrszentivánon került felújításra egy-egy útszakasz.

Végezetül kiemelendő, hogy 2016 decemberében átadásra került a Győrt keletről elkerülő út második, 3,8 km hosszú szakasza – a környék célja, hogy az M1-es autópályát összekössék a 14-es úttal, mely városunk tehermentesítésével jár, csökkentve a zajterhelést és jelentősen javítva a levegő minőségét. A harmadik, 5,2 km hosszú szakasz építése e nyilatkozat írásakor még folyamatban van, e szakasz építésének részét képezte egy 395 méter hosszú híd kiépítése is a Mosoni-Duna felett, mely már átadásra került.

Vízminőség

Városunkban a folyók és tavak szerelmesei egyaránt otthon érezhetik magukat: négy különböző felszíni vízfolyás érinti Győr területét, valamint több, pihenést és kikapcsolódást lehetővé tévő tó is található a térségben. Mindezekből következik, hogy városunkban kiemelt szereppel bír vizeink állapota – a jó ökológiai állapot fenntartása és a rekreációs lehetőségek okos kihasználása egyaránt stratégiai célja az Önkormányzatnak. Prioritásként kezeljük felszíni vizeink állapotának kérdéskörét, s különös figyelmet fordítunk a vízterhelések csökkentésére, valamint a szennyezések megelőzésére például a vízparti területek folyamatos kezelésével, szennyvíztisztító telepeink modernizációjával, valamint szennyvíz- és csapadékvíz rendszereink, illetve hulladékgyűjtési és -kezelési rendszereink folyamatos fejlesztésével, karbantartásával.

Győrben a csatornarákötési arány változatlanul 98%-on állt 2016-ban és 2017-ben, továbbra is minimális szinten tartva a direkt bevezetések okozta, illetve az indirekt szennyezések veszélyének kockázatát. Felszíni vizeink állapotát legjelentősebb mértékben a szennyvíz bevezetések, a talajból történő ki- és bemosódás, a légköri kiülepedés, valamint az esetlegesen bekövetkező szennyezések befolyásolják – állapotuk rendszeres monitorozás alatt áll az országos törzshálózati mintavételi program keretében. A legfontosabb szennyezőanyagok vonatkozásában a felszíni vízfolyások minősége megfelelő volt 2016-ban és 2017-ben is.

A korábbi évek hagyományait követve a vizsgált két évben is nagy hangsúlyt fektettünk a vízvédelemmel kapcsolatos szemléletformálásra: ismét látványos rendezvények, ismeretterjesztő programok kerültek megrendezésre a Víz Világnapja alkalmából, 2016-ban a „Vizek és Mesterségek”, míg 2017-ben a „Szennyvizek? Tiszta vizet!” témához kapcsolódóan.

Felszíni vizeink folyamatos kezelésére és rendezésére kiemelt figyelmet fordítunk, az Adyvárosi I-es számú tapon például a vizsgált években szükségessé vált egy speciális – gyermekek számára különösen látványos – nád- és hínárvágó gép alkalmazása hínártalanítás céljából, mivel a vízínövény kedvezőtlen mértékben lepte be a teljes vízfelszínt.

2017 nyarán kezdetét vette az – akkor még ajánlati szakaszban tartó – Mosoni-Duna torkolati szakaszának vízszint-visszaállítását szolgáló projekt, melynek keretében áthelyezésre kerül a Mosoni-Duna torkolata, ami egy kétnyílású, árvízkapuként is funkcionáló vízszintszabályozó műtárggyal és egy hajószilippel kerül megvalósításra. A projekt eredményeképp javulni fog a Győrt is érintő árvízvédelem, valamint lehetőség nyílik a vizes élőhelyek rehabilitációjára.

Kiemelendő beruházás e témában a városunkban 2017-ben üzembe helyezett új szennyvízátemelő és nyomóvezeték, mely 3,5 kilométeres hosszon Újváros, Sziget és Pinnyéd városrészek mellett Börcs, Rábapatoná, Ikrény és Abda szennyvizét és csapadékvizét is elvezeti. A beruházás 2013-ban kezdődött, teljes költsége közel 700 millió forint volt – az új rendszer a műszaki előrelépés mellett jelentősen tehermentesíti Győr belvárosának csatornahálózatát is.

Folytatódtak városunkban a Gördülő Beruházási Terv munkálatai, melyek a megfelelő műszaki állapotú közművagyonnal a folyamatos és költséghatékony víziközmű-szolgáltatást hivatottak biztosítani. E munkálatok keretében 2016-ban sor került többek között szivattyúk, gázmennyiség mérő berendezések, adagoló szivattyúk és a komposztáló cellákhoz hőmérők beszerzésére, valamint kiépítésre került egy homok- és rácsszemét tároló, illetve sor került a gázmosó tartályoknál a betétek cseréjére is.

Hulladékgazdálkodás

Hatványozottan fontos számunkra a hulladékgazdálkodás és -hasznosítás magas színvonalon történő üzemeltetése és fejlesztése, lévén, hogy a hulladék egyszerre bír jelentős esztétikai, közegészségügyi és környezetvédelmi relevanciával az alapvető gazdasági potenciálja és a városi lakosságot zavaró tényezője mellett.

Városunkban teljesen kiépített szelektív hulladékgyűjtő rendszer működik, 2016-ban 164, 2017-ben 166 szelektív gyűjtősziget állt ingyenesen a lakosság szolgálatára. A háztartásokban keletkező egyéb veszélyes és nem veszélyes hulladéktípusok befogadására mindkét vizsgált évben 7 hulladékudvar állt a lakosság rendelkezésére – e hulladékudvarok szolgáltatásait térítésmentesen vehetik igénybe a győri és Győr környéki lakosok.

Modern, az európai uniós normáknak megfelelően kiépített regionális hulladékkezelő központ fogadja Győr mellett további 111 település hulladékát. A kezelő telepen a beérkező hulladék válogatásán túl lehetőség van a mechanikai-biológiai hulladékkezelésre is.

Győrben és térségében 2016-ban és 2017-ben is enyhén növekvő tendenciát mutatott a keletkező lakossági hulladék mennyisége, ahogy a begyűjtött szelektív hulladék mennyisége is.

A korábbi évek sikeres tapasztalatiból kiindulva a vizsgált években is folytatódott Győrben és térségében a hulladékudvarok kihelyezése, ahol lehetősége van a lakosoknak térítésmentesen és környezettudatosan megszabadulni a veszélyes hulladéktól, valamint a szükségtelenné vált lomoktól.

2016-ban és 2017-ben is folytattuk a már évek óta sikeresen működő, zugszemetelés felszámolását célzó „hulladék kommandó” kezdeményezésünket, melynek keretében a Közterület-Felügyelet, a Győr-Szol, a Győri Rendőrkapitányság, valamint a Mezei Őrszolgálat munkatársai együttesen lépnek fel a zugszemetelők ellen, 2016 óta pedig már a polgárőrség is bevonásra került a kommandó megerősítése érdekében. 2017-ben az illegális személtlerakás elleni harc részeként kampányfilm is készült az Önkormányzat megbízásából. Folyamatosan növeljük az ellenőrzések intenzitását, míg 2015-ben 200 körül volt a Közterület-Felügyelet által kezdeményezett eljárások száma, ez az érték 2016-ban már 400 felett járt, 2017-ben pedig a 600-at is meghaladta.

Zaj

Győr stratégiai zajtérképét figyelembe véve igyekszünk az egyes intézkedések, fejlesztések során a lehetőségekhez mérten legalacsonyabb szinten tartani a zajemissziókat. Városunkban a közlekedésből származik a legjelentősebb zajterhelés, így a különböző forgalomszabályozási, forgalomtechnikai és infrastrukturális beruházásokkal, fejlesztésekkel igyekszünk a városi és az azon áthaladó forgalmat gyorsabbá, gördülékenyebbé tenni, jelentősen mérsékelve ezáltal városunk zajterhelését. Többek között e célt is szolgálja a Győrt keletről elkerülő út kiépítése, mely szignifikáns mértékben járul hozzá városunk tehermentesítéséhez.

Természeti és épített értékek

Egy város környezeti állapotának egyik legtranszparenssebb indikátora a természeti értékek állapota. Városunk gazdag ilyen jellegű értékekben, többek között az átfolyó számos felszíni vízfolyásnak is köszönhetően. Nagy hangsúlyt fektetünk a meglévő természeti értékek megóvására és ezzel párhuzamosan a zöldterületek tervezett növelésére és fenntartására, valamint gyönyörű, barokk központtal rendelkező városunk esetében az épített értékek is kiemelt figyelmet érdemelnek.

2016-ban és 2017-ben is számos intézkedés célozta városunk természeti és épített értékeinek fenntartását és fejlesztését. Folytattuk az Adyvárosi tó melletti sétány és játszótér fejlesztését és funkcióbővítését: 2016-ban várjátszótérrel bővítettük a kikapcsolódási lehetőségeket, áramviteli kapcsolatot és korszerű közvilágítást építettünk ki, valamint Sallai Dániel szobrászművész köztéri alkotását helyeztük ki a tó melletti parkba, növelve annak esztétikai értékét. Szintén Adyváros élhetőbbé és korszerűbbé tételét szolgálta a 2016-ban indított, a terület növényzetének megújítását célzó faültetési program; a Kodály Zoltán utcában kihelyezett „Nyitott Ritmus” elnevezésű, Kelemen Zénó szobrászművész által készített kortárs képzőművészeti alkotás; valamint a gazdaságos és korszerű öntözőrendszer kiépítése a Kuopio parkban annak fenntartható kezelése céljából. A Kuopio park fejlesztését szolgálta továbbá Magyarország első köztéri geometrikus üvegszobrának elhelyezése is – Botos Péter „Sentinel” nevezetű alkotása minden napszakban másképpen mutat az üveg és a fény játékatól függően.

Városszerte intézkedések sora biztosította Győr természeti értékeinek és látképének fejlesztését. 2016-ban 90 ezer, 2017-ben további 20 ezer egynyári, városi életet tűrő palánta került kiültetésre a város zöld területein. Az esztétikus városkép kialakítása céljából városunk számos körforgalmának növényzete került megújításra, virágosításra, illetve folytatván a 2014-ben indult faültetési programunkat, 2016-ban a program keretében 1044 facsemete és 62 cserje, 2017-ben pedig 800 facsemete és több mint 1000 cserje (főleg gömbkőris, gömbmeggy, gömbjuhar, oszlopos juhar, oszlopos gyertyán és oszlopos hárs) került elültetésre városunk közterületein szakemberek által. Szintén Győr zöld területeinek fejlesztését támogatta 2017 őszén 42 ezer árvácska és 25 ezer virághagyma elültetésre, valamint a belvárosi faverem rácsok cseréje, mely során a rácsok korszerű, kavics és műgyanta keverékéből álló anyagra kerültek lecserélésre. A szóban forgó anyag rugalmasságából adódóan nem károsítja a fákat, megóvjva gyökérzetük épségét és átereszti magán a vizet.

Távolodva a belvárosi térségtől, a kisbácsai tónál is tereprendezésre került sor, a Kisbácsai Horgász Egyesület pedig nyílt napot tartott 2017 tavaszán az immár megújult környezetű tónál, népszerűsítve a természet és a környezet védelmét.

A belváros rekonstrukcióját folytatván 2016-ban elindult a Bécsi kapu tér és környező utcáinak felújítása, mely magában foglalja egyebek mellett a közművek teljes cseréjét, a belvárosi környezethez illő burkolat kiépítését, a köz- és díszvilágítás felújítását, valamint új szökőkutak kihelyezését. Szintén a belváros látképének fejlesztését célozta a 2016-ban indított és azóta átadásra került szökőkút projekt, melynek keretében teljes felújításra került a Megyeház téri szökőkút és környezete. További felújításon esett át emellett a Bécsi udvar is, ahol a távhővezeték cseréjén túl sor került a burkolat felújítására és az utcabútorok, valamint növényzet megújítására. Mindezek mellett átadásra került a győri hivatásos tűzoltó-parancsnokság épületének homlokzatfelújítása is, valamint sor került a Radó-szigeten található ikonikus Hősi emlékmű és Vénusz szobor restaurálására.

Folytattuk városunk vízpartjainak szépítését is: közel 80 millió forint értékű beruházás keretében a Széchenyi híd és a Jedlik híd között kiépítésre került a közvilágítás a Mosoni-Duna partján, valamint utcabútorok és hulladékgyűjtő edények kerültek kihelyezésre. 2017-ben a Rába és a Mosoni-Duna

egyesülésénél többfunkciós zöldövezet létesítése kezdődött meg, a terület rendezése mellett játszótér és korszerű, LED-es közvilágítás került kialakításra. Az EYOF Ifjúsági Olimpiára készülve megvalósult a Rába Kettős híd és a szimbolikus Cziráky-obelisz megvilágításának korszerűsítése, valamint kialakításra került egy különleges, vízbe telepített szökőkút a Rába és a Mosoni-Duna találkozásánál – az általa létrehozott speciális vízfilmre projektorral vizuális tartalmak vetíthetők ki. Folytatván városunk szökőkút felújítási programját, 2017-ben a Bisinger József sétányon található „Faun és nimfák” szökőkút, valamint a Rába Hotel előtt elhelyezkedő „Ölelkező formák” nevezetű Borsos Miklós alkotás került felújításra. Szintén 2017-ben vette kezdetét egy újabb jelentős belvárosi beruházás: megkezdődött városunk rendkívül népszerű Nagyboldogasszony-székesegyházának felújítása, valamint ezzel egy időben a Káptalandomb kőburkolatának és látképének fejlesztése.

Egyéb városrészeinkre koncentrálva kiemelendő például Szabadhegyen a Szent Anna templom felújítása, valamint Nádorvárosban a Szentlélek templom melletti terület felújítása, mely során új burkolat kerül kihelyezésre, ezzel is esztétikusabb kialakítást biztosítva a templom környezetének.

A szó szoros értelmében Győr határain kívül eső, ám annál jelentősebb, természeti értékeket támogató intézkedésként mindenképp említést érdemel a Szigetközi Natúrpark Egyesület létrehozása, melyben alapító tagként vesz részt Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata.

Energiahasználat

Egyre gyorsuló, modernizálódó világunkban a városi élet meghatározó eleme az energiahasználat, melynek környezeti elemekre gyakorolt hatása és gazdasági jelentősége napjainkban már vitathatatlan. Jelentős hangsúlyt fektetünk Győrben az energiahatékonyság növelésére és az energiatakarékosság terjesztésére, számos intézkedéssel igyekszünk évről évre biztosítani városunk energiatudatos fejlesztését.

A klímasemlegessé válás jegyében városunk távhőellátásának közel 20%-át geotermikus energiából fedezzük a Bőny melletti geotermikus erőmű 2015-ös üzembe helyezése óta, mely erőművet és a hozzá kapcsolódó rendszert a PannErgy Csoport 2016-ban tovább fejlesztette a még hatékonyabb termálvíz hasznosítás céljából, hozzásegítve ezzel városunkat is a hatékonyabb energiafelhasználáshoz.

Az energiatudatos városüzemeltetést támogatván újonnan épülő vagy felújításra kerülő útkereszteződésekben, útszakaszokon és egyéb infrastrukturális fejlesztések során törekszünk LED-es megvilágítások alkalmazására, mint például az Adyvárosi tó környezetének felújításánál, a Rába és Mosoni-Duna találkozásánál lévő játszótér, illetve az Iparcsatorna melletti út Puskás Tivadar útig tartó szakaszának kiépítésénél, valamint a Temető utca felújításánál.

Kiemelt figyelmet szentelünk városunkban az épületenergetikai fejlesztéseknek, 2016-ban egy milliárd forintból vette kezdetét a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal két épületének modernizálása. Az Otthon melege program keretében az állami támogatást kiegészítette Önkormányzatunk 14 millió forinttal, lehetőséget teremtve városunkban minden idők legmeghatározóbb társasházi felújítási programjának megvalósítására, melynek keretében háromezer társasház korszerűsítésére került sor 2017 végéig. Szintén 2017-ben kezdődött meg az Önkormányzat rendelő-felújítási programjának keretében a Tihanyi Árpád úti és a Kör téri rendelőintézet korszerűsítése: a Tihanyi Árpád úti rendelőben sor került az épület teljes villamos és gépészeti felújítására, új szellőztető rendszer készítésére, valamint az épület tetején napelemek kihelyezésére a gazdaságosabb és környezetkímélőbb üzemeltetés céljából. A rendelők mellett a Széchenyi István Egyetemen is folytatódott a megújulás két, összesen 810 millió forint értékű pályázat keretében. Az Apáczai karon 38, a labor épületén 461, a mosonmagyaróvári karon pedig 192 napelem kihelyezése kezdődött meg 2017 tavaszán az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése céljából, míg Győrben az igazgatási épület, az E és a jogi épület komplett energetikai korszerűsítése vette kezdetét, magában foglalva a nyílászárók cseréjét, a fűtési rendszerek modernizálását, a külső homlokzati falak szigetelését, a lámpatestek cseréjét, valamint napelemek kihelyezését. A megújuló energiák használatának további fejlesztése céljából folytattuk a Petz Aladár Megyei Oktató Kórház Vasvári Pál utcai telephelyén is a naperőmű bővítését, a kórház tetejére a 916 napelem mellé további 1111 darab napelem kihelyezése kezdődött meg 2017 őszén, 499 kVa-ra bővítve a Kórház napelemes rendszerét.

A 2015-ben elkészített energetikai összesítések eredményeképp 2016-ban kezdetét vette több győri óvoda és bölcsőde felújítása, mely munkálatoknak az energetikai fejlesztés szerves részét képezte. A Bóbita Óvoda új épületének tetejére egy 10 kWp teljesítményű napelem (PV erőmű) került kihelyezésre, az Erzsébet Ligeti

Óvoda épületrészei korszerűsítésen estek át. A Türr István utcai Bölcsődében megvalósult a homlokzati, a zárófödém és a pincefödém érintő hőszigetelés kiépítése, illetve egy 10 kWp teljesítményű napelem (PV erőmű) kihelyezése az épület tetejére, a Báthory utcai Bölcsődében pedig szintén új hőszigetelést kapott az épület homlokzata, valamint megtörtént a nyílászárók cseréje is.

2018-ban induló, ám annál jelentősebb projekt lesz városunk életében a mintegy 2 milliárd 800 millió forintból megvalósuló iskola-fejlesztési program, melynek keretében Győrben hét oktatási intézmény kerül felújításra és energetikai korszerűsítésre.

Szemléletformálás

Meggyőződésünk, hogy környezeti szempontból a tényleges fenntarthatóság eléréséhez a szemléletformáláson át vezet az út, ezért nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy városunk lakóinak figyelmét minden lehetséges módon felhívjuk a környezetvédelem fontosságára, a benne rejlő lehetőségekre és az elhanyagolásával járó veszélyekre.

2016-ban és 2017-ben is újra csatlakozott városunk az éghajlatváltozás elleni küzdelem egyik legnagyobb civil megmozdulásához, a Föld Órájához, melynek keretében egy órára lekapcsolásra került a Városháza, a Jedlik Ányos híd, a Széchenyi tér, a Várfal sétány, a Káptalan domb egy részének, valamint a Rába és Mosoni-Duna egyes szakaszainak világítása figyelemfelhívás céljából.

A korábbi évek hagyományait követve ismét megrendezésre került Győrben az Európai Mobilitási Hét és Autómentes Nap, mely rendezvény a fenntartható, környezettudatos városi közlekedés szerepére hívja fel a figyelmet. Számos program került megrendezésre, például közös, ingyenes reggelivel indíthatták napjukat a kerékpárosok, interaktív buszos vetélkedőkön lehetett részt venni, ingyenesen lehetett igénybe venni a győri helyi buszjáratokat, kerékpáros versenyeken vehettek részt kicsik és nagyok egyaránt, lehetőség volt extrém kerékpárok kipróbálására, ingyenesen lehetett a GyőrBike kölcsönzési rendszerét igénybe venni – a programok listája még rendkívül sokáig folytatható, e rendezvény minden évben nagy sikernek örvend városunkban.

2017-ben megrendezésre került továbbá a Zöld hajtás elnevezésű kerékpáros felvonulás, mellyel a kerékpáros, környezetbarát közlekedés fontosságára és a kerékpáros közlekedésfejlesztés prioritásának jelentőségére hívták fel a résztvevők és az érdeklődők figyelmét Győrben.

Szem előtt tartva, hogy mekkora szereppel bír az elég korán elkezdett környezeti szemléletformálás, ismét sor került a Gyirmóti Tagóvoda és a Gyirmóti Művelődési Központ által szervezett hagyományos „zöld” programra, melynek keretében a Holt-Rába partján több mint 700 győri és Győr környéki óvoda ismerkedhetett meg a természet védelmének szerepével, a madarak élővilágával, valamint a madárgyűrűzés rejtelseivel. Szintén a madarakon maradt a hangsúly az Európai Madármegfigyelő Napok idején is, amikor a Széchenyi István Egyetem Öveges Kálmán Gyakorló Általános Iskola diákjai kirándulhattak egyet az Abért tónál a Kőszegi Tájjelvédelmi Körzetben, s az út során betekintést nyerhettek a madárbefogás és a madárgyűrűzés izgalmas világába, ahogy megismerkedhettek a természet- és állatvédelem kiemelten fontos témájával is.

2016 őszén huszadik alkalommal került megrendezésre az Erdők hete elnevezésű országos programsorozat, mely során a győri Batthyány parkban a Kisalföld Erdőgazdálkodás Zrt. számos programmal hívta fel a látogatók figyelmét a természet védelmének fontosságára, valamint az erdőkben követendő viselkedés szabályaira.

A hulladék kreatív újrahasznosítási módjára helyezte a hangsúlyt az Európai Hulladékcsökkentési Hét elnevezésű kampány, mely 2017-ben az „Adj új életet tárgyaidnak!” mottóval került megrendezésre egy újrahasznosító kézműves foglalkozás keretében.

Ismételten megrendeztük továbbá a már tradicionálisnak mondható „Szép környezet – Jó közérzet” elnevezésű környezetszépítő versenyünket, mely a környezet- és természetvédelem fontosságára hivatott felhívni a figyelmet, s a korábbi évek sikereiből kiindulva 2016-ban már kibővített célcsoport számára biztosította a versenyben való részvételi lehetőséget.

A különböző programok megrendezésén kívül nagy hangsúlyt fektetünk természetesen szemléletformálást célzó kezdeményezések anyagi támogatására is, Önkormányzatunk 2016-ban például a Környezetvédelmi Alapból biztosított támogatást a KÖRIS Környezeti Nevelési Versenyszervezési Nonprofit Kiemelt Közhatalnok Kft. részére a Sajtó Károly Kárpát-medencei Környezetvédelmi Csapatverseny megrendezésére.

3. Társadalmi, gazdasági helyzet

A társadalmi, gazdasági változások jellege, iránya és intenzitása alapvető befolyással bír városunk környezeti állapotára. Győrben a jól megalapozott fejlődési stratégiájának és az abban foglalt intézkedések tudatos végrehajtásának köszönhetően folyamatos fejlődés figyelhető meg.

Demográfiai szempontból a 2016-os és 2017-es év értékei a korábbi évekhez hasonló szinten maradtak, átlagosan csupán 200 fő körüli volt a fluktuáció. A város lakossága 2016-ban 129 568 fő, 2017-ben pedig 129 301 fő volt, mely értékekkel Győr továbbra is a hatodik legnagyobb város hazánkban lakónépesség szerint.

Megyénkben a foglalkoztatási ráta 2016-ban 60,7%-ra emelkedett a 2015-ös, 60,1%-os állásról, 2017-ben pedig tovább folytatódott a ráta emelkedése 64,2%-ra, a legjobbak közé juttatva megyénket az országos átlaghoz képest. A munkanélküliségi ráta 2015-ben 3,3% körül állt, ez az érték 2016-ban tovább csökkent 1,4%-ra, majd mindezt enyhe gyengülés követte 2017-ben, amikor a munkanélküliségi ráta 2,4%-ra nőtt Győr-Moson-Sopron megyében, ám még így is 1,3 százalékponttal az országos átlagérték alatt maradt megyénkben a munkanélküliségi ráta.

Összegezve tehát megállapíthatjuk, hogy Győr-Moson-Sopron megyében továbbra is kedvező a munkaerő-piaci helyzet országos viszonylatban, 2016-ban a Nemzetgazdasági Minisztérium megyénkben 3460 álláskeresőt tartott nyilván, mely 25%-al kevesebb az egy évvel korábbi adathoz képest, s 2017-ben is itt tartották számon a legkevesebb álláskeresőt az országban, háromezer fővel.

A regisztrált gazdasági szervezetek száma 2016-ban és 2017-ben is folyamatos növekedést mutatott a korábbi évekhez képest, 2016-ban 1,5%-kal, míg 2017-ben 2,2%-kal növekedett a számuk a megelőző évhez képest. Az egy lakosra jutó beruházási teljesítményérték 2016-ban közel százezer forintos csökkenést mutatott a 2015-ös évhez képest, 2017-re azonban jelentősen, a 2015-ös állást is meghaladó, 793 700 Ft-os értékre emelkedett az egy lakosra jutó beruházási teljesítményérték.

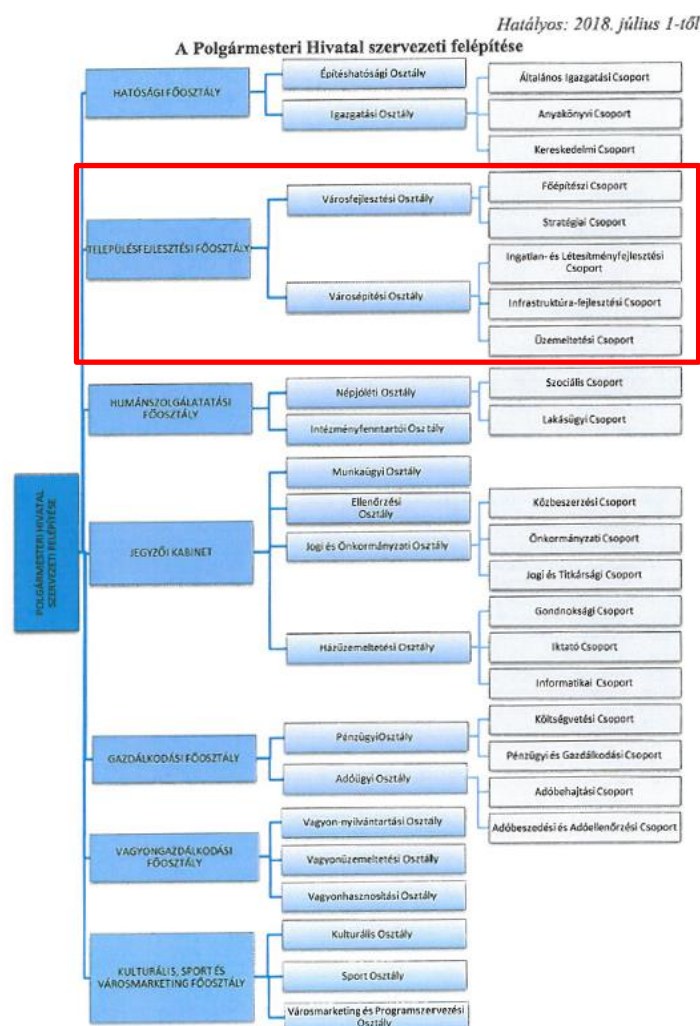
2016-ban csökkenést mutatott a Győr-Moson-Sopron megyei telephelyű ipari vállalkozások teljesítménye, az ipari vállalkozások teljesítményének bővülése a 4 főnél többet foglalkoztató üzemeknél is közel 200 millió forinttal visszaesett a megelőző évhez képest. 2017-ben azonban e területen is megfigyelhető volt a javulás, a szóban forgó vállalkozások teljesítményének bővülése enyhén meg is haladta a 2015-ös értéket a maga 3 664 milliárd forintnyi termelési érték előállításával, az egy lakosra jutó érték pedig a legmagasabb volt a főváros és a megyék rangsorában.

A gazdasági helyzet eddig ismert trendje az építőiparban is megfigyelhető volt a vizsgált időszakban: míg 2016-ban csökkent, 2017-ben jelentősen nőtt a megyei székhelyű, legalább 5 főt foglalkoztató építőipari vállalkozások által előállított termelési érték, mely 2016-ban az 58 milliárd forint, 2017-ben pedig 73 milliárd forint körül alakult, 20%-os növekedést produkálva.

4. Az alkalmazott környezetmenedzsment rendszer

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala 2008-ban szerezte meg az EMAS hitelesítést, melynek már negyedik hitelesítési ciklusa vette kezdetét. Kitartóan törekszünk a rendszer folyamatos fejlesztésére, valamint olyan környezetvédelmi programok megvalósítására, melyek lehetőséget teremtenek a környezeti teljesítmény javítására, fejlesztésére.

A rendszer alkalmazási területe Településfejlesztési Főosztályra terjed ki beleértve annak két szervezeti egységét, a Városfejlesztési Osztályt és a Városepítési Osztályt. A rendszer működtetésébe bevont létszám 2016-ban 38, 2017-ben 39 fő volt.

1. ábra: Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának szervezeti felépítése (az EMAS-ban résztvevő szervezeti egységek pirossal jelölve)

Az alkalmazott környezetmenedzsment rendszer figyelembe veszi városunk egyéb stratégiai dokumentumainak célkitűzéseit és irányvonalait is annak biztosítására, hogy a kitűzött környezeti célok hatékonyabban és gyorsabban megvalósíthatóak legyenek, valamint hogy lehetőség nyíljon a sinergiák kihasználása által új környezet szempontú irányvonalak definiálására.

4.1 Környezeti politika

A környezet védelmével kapcsolatos alapelveinket a környezeti politikánkban foglaltuk össze, mely tartalmazza azokat a hosszú távú vállalásainkat is, amelyek ezek eléréséhez szükségesek. Környezeti politikánk nyilvános és mindenkor aktuális változatát elérhetővé tettük érdekelt feleink, valamint az érdeklődők számára. A politikában foglaltakat rendszeresen felülvizsgáljuk, így garantálva, hogy az abban

foglaltak mindig összhangban lesznek a város egyéb stratégiai célkitűzéseivel. A környezeti politika az *1. melléklet*ben található.

4.2 Környezeti tényezők és -hatások

Az EMAS alkalmazási területét tekintve nem történt jelentős változás a vizsgált időszakban, így a vonatkozó környezeti tényező – hatás párok sem módosultak. A korábbi években alkalmazott kombinált (súlyozással ellátott) mátrix módszer eredményei alapján legfontosabb környezeti tényezőink továbbra is az alábbiak:

- ▶ villamos-energia felhasználás,
- ▶ szennyvíz-kezelés,
- ▶ hulladék-kezelés.

Önkormányzat lévén jelentős figyelmet fordítunk tevékenységünk indirekt környezeti vonatkozásaira is, melyek tevékenységünk városra gyakorolt hatásából származnak, és akár sokszorosán is meghaladhatják közvetlen környezeti hatásainkat. Közvetett környezeti hatásaink terén három fő tématerületet érdemes kiemelni, ezek a helyi szabályozások, fejlesztési, beruházási döntések, az önkormányzati infrastruktúrák és vállalkozások működtetése, valamint a szemléletformálási tevékenység. A felsorolt fókuszpontok kapcsán rendszeresen vizsgáljuk lehetőségeinket és próbáljuk felmérni azok környezeti vonatkozásait, illetve beépíteni őket környezetvédelmi programpontjaink közé.

4.3 Jogi megfelelés

Az alkalmazott környezetmenedzsment rendszer működése a hivatalunkra vonatkozó jogszabályi előírásoknak való maradéktalan, teljes körű megfelelésen alapul. Ennek biztosítása érdekében kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy minden aktivitásunk megfeleljen a vonatkozó jogszabályi elvárásoknak. Rendszeresen aktualizáljuk jogszabálykövető rendszerünket, valamint jogszabályalkotás során törekszünk meghatározó szerepet szítani a környezetvédelmi szempontoknak.

Az elmúlt időszakban – köszönhetően az erre a területre fordított figyelemnek – jogszabályi nemmegfelelésünk nem volt.

4.4 Környezetvédelmi vállalásaink, környezetvédelmi programunk alakulása

Környezetmenedzsment rendszerünk alapvető fontosságú eleme a középtávú környezetvédelmi célkitűzéseinket magában foglaló Környezetvédelmi Program. Jelen környezetvédelmi nyilatkozat a kibővített vizsgált időszakból adódóan két ciklusra terjed ki: a 2014-2016 közötti, illetve a jelenleg érvényben lévő, 2017-2019 közötti időszakot felölő Környezetvédelmi Program egyaránt részét képezi e nyilatkozatnak. Mindkét ciklus Környezetvédelmi Programjának elkészítése és teljesítése során nagy hangsúlyt helyeztünk arra, hogy a környezeti teljesítmény javítását és a közvetlen mellett a közvetett környezeti hatások figyelembe vételét is biztosítsák a meghatározott környezetvédelmi programpontok, lehetővé téve fenntarthatósági céljaink effektív elérését. A pontok a város által alkotott egyéb stratégiákban foglaltakkal összhangban kerültek meghatározásra, biztosítván, hogy a Környezetvédelmi Program hozzájárulhasson a magasabb szintű célok eléréséhez is.

A 2014-2016 közötti időszakra vonatkozó programban (*2. melléklet*) 14 vállalat foglalkozik a szervezet működéséhez köthető közvetlen környezeti tényezőkkel és 12 programpont célozza a közvetett környezeti teljesítmény javítását. Az aktuális, 2017-2019 közötti időszak Környezetvédelmi Programja (*3. melléklet*) az imént ismertetett struktúra szerint 11 pontban foglalkozik a közvetlen, illetve 16 pontban a közvetett környezeti tényezőkkel. Mindkettő vizsgált program kialakításakor kiemelt szempont volt, hogy bizonyos vállalatok nagyobb ívű, stratégiai időtávot fedjenek le, valamint hogy olyan perspektivikus lehetőségek vizsgálatára törekedjünk, melyek lehetségessé tehetnek a későbbiekben új fejlesztési irányokat. A célok között szerepelnek infrastrukturális, technikai és szervezeti, szemléletformálással kapcsolatos intézkedéseket szükségessé tevő vállalatok is. Az EMAS Rendelet előírásainak megfelelően ahol lehetett törekedtünk számszerűsített, konkrét vállalatok definiálására.

A programpontok ledolgozása az előzetesen tervezett menetrend szerint zajlik, amennyiben ettől eltérés tapasztalható, annak okát szerepeltetjük a programban, mely a mellékletben található.

5. A környezeti teljesítmény alakulása

A környezetmenedzsment rendszer működtetésének alapvető célja a környezeti teljesítmény folyamatos javítása. Az ennek érdekében hozott intézkedések sikerét a környezeti mérőszámok alakulásával tudjuk a legpontosabban lemérni. Az EMAS rendszer keretében definiáltuk a rendszeresen nyomon követésre kerülő indikátorok körét, valamint az adatgyűjtés módját és gyakoriságát is. A választott indikátorok egyrészt megfeleltethetők a legjelentősebb környezeti tényezőinknek, másrészt alkalmasak a változások megfelelő felbontással történő ábrázolására. A gyűjtött adatok rendszeres ellenőrzése és kiértékelése alapot teremt az intézkedéseink átgondolására, vagy éppen tudatos továbbvitelére.

Az alábbi fejezetek tájékoztatást nyújtanak ezen indikátorok 2016. és 2017. évi alakulásáról, összehasonlítva értéküket a megelőző évek értékeivel. Az EMAS Rendelet követelményeinek megfelelően számot adunk a nyilvántartott kulcsindikátorok változásáról is. A specifikus értékek kiszámításának alapja minden esetben a környezetmenedzsment rendszerbe bevont munkavállalók száma (kivéve az anyagfelhasználás esetében, melyről az adott alfejezetben nyújtunk tájékoztatást).

5.1 Működési alapadatok

A Polgármesteri Hivatal létszáma 2016 év végén 302 fő, 2017 végén 304 fő volt. Az munkatársi létszám számítása 2015 óta az azt megelőző évekhez képest más vonatkoztatási alapra épül, ezért az értékek összehasonlítása során a 2014-es év nem tekinthető relevánsnak. A Hivatal költségvetési bevétele 2015-ről 2016-ra jelentős növekedést mutatott (+23%), 2016 és 2017 zárszámadásait összehasonlítva pedig további enyhe növekedés (+4%) volt megfigyelhető. Költségvetési kiadásokat tekintve a bevételekhez képest fordított tendencia jellemezte az értékek alakulását, 2015-ről 2016-ra csupán enyhe növekedés (+5%) volt jellemző, 2016-ról 2017-re azonban jelentősen (+44%) megnövekedett a Polgármesteri Hivatal költségvetési kiadása. A felelős gazdálkodásra való törekvés a vizsgált tendenciák egyensúlyában mutatkozik meg: a korábbi évektől eltérően 2016-ban jelentősen alul maradtak a költségvetési kiadások a bevételekhez képest, így a 2017-es évi bevétel-kiadás arány jelentős változása a 2016-os évvel együtt egyensúlyban tudott maradni az átlagos arányokkal. A beépített terület értékei sem a Polgármesteri Hivatal, sem pedig kirendeltségei esetében nem változtak a vizsgált két évben.

A Polgármesteri Hivatal működési alapadatai

	Egység	2014	2015	2016	2017	Változás '16-'17 (%)
Munkatársi létszám	fő	386	318	302	304	+0,7
Költségvetési bevétel	millió Ft	41 807	38 381	47 251	49 095	+4
Költségvetési kiadás	millió Ft	40 887	36 971	38 994	56 095	+44
Beépített terület (Hivatal)	m ²	10 094	10 094	10 094	10 094	-
Beépített terület (Kirendeltségek)	m ²	515	515	515	515	-

A környezetmenedzsment rendszer alkalmazási területének számító Településfejlesztési Főosztály legjellemzőbb adatai vonatkozásában jelentős változás nem történt az elmúlt évben. A Főosztály továbbra is jelentős támogatást kap a környezetvédelmi programban megfogalmazott vállalások teljesítésére.

Az EMAS rendszerbe bevont szervezeti egység működési alapadatai

	Egység	2014	2015	2016	2017	Változás '16-'17 (%)
Településfejlesztési Főosztály	fő	35	38	38	39	+2,6
Ebből: stábfunkció – Főosztályvezetőhöz rendelt	fő	9	9	9	9	-
Ebből: Városfejlesztési Osztály	fő	13	13	15	17	+13,3
Ebből: Városerőssítési Osztály	fő	13	14	14	14	-
EMAS rendszer működtetésébe bevont munkatársak száma	fő	35	38	38	39	+2,6
Környezetvédelmi Program teljesítésére rendelkezésre álló költségvetés	millió Ft	5	5	5	5	-

5.2 Energia-felhasználás

2015-ről 2016-ra enyhe növekedés (+3,5%) volt megfigyelhető az éves szintű villamos energia fogyasztás vonatkozásában, 2016-ról 2017-re azonban a fejlesztési intézkedéseknek – például energiatakarékos fénycsövek bevezetésének – köszönhetően jelentős (-25%) csökkenés jellemezte a fogyasztást. Hőenergia-felhasználás tekintetében némi ingadozás jellemezte a vizsgált időszakot: 2015-ről 2016-ra nagymértékben (-29%) csökkent a felhasználás, 2016-ról 2017-re azonban visszaállt a hőenergia-felhasználás a korábbi évekre jellemző, azoknál enyhén alacsonyabb értékre – ezen ingadozást az időjárási körülményektől kezdve a szervezeti átalakításokig számos tényező befolyásolja.

A korábbi évekhez hasonlóan továbbra is kiemelt szempont a Polgármesteri Hivatal környezetmenedzsment rendszerében az energiafelhasználás hatékonyságának növelése, folyamatosan törekszünk az optimalizációs lehetőségek feltárására, valamint ezekkel kapcsolatban programok, intézkedések meghatározására és teljesítésére, biztosítván az energia-felhasználásunk csökkentését.

	Egység	2014	2015	2016	2017	Változás '16-'17 (%)
Összes villamos-energia felhasználás	kWh	374 000	443 826	459 452	345 013	-25
Összes hőenergia felhasználás	kWh	1 659 722	1 330 428	942 622	1 211 072	+29
Villamos-energia felhasználás (Településfejlesztési Főosztály)	kWh	20 453	24 271	25 126	18 867	-25
Hőenergia felhasználás (Településfejlesztési Főosztály)	kWh	90 763	72 756	51 548	66 228	+29
Teljes közvetlen energiafelhasználás (Településfejlesztési Főosztály)	kWh	111 216	97 027	76 674	85 096	+11
Kulcsindikátor (energia-felhasználás)	kWh/fő	3178	2553	2018	2182	+8,1

Az energiafelhasználással kapcsolatos kulcsindikátor 2016-ban a 2015-ös évhez képest -21%-os csökkenést, míg ezt követően 2017-ben enyhe, +8,1%-os növekedést mutatott.

A Polgármesteri Hivatal a villamos energia hálózatról vételezi a szükséges elektromos energiát, így a megújuló energia arány tekintetében a magyar hálózat adatai a mértékadóak (~10% megújuló arány). A vételezett hőenergia esetében az előállítás alapvetően földgázalapú, azonban városunkban a távhőszolgáltatás közel 20%-ának forrása már geotermikus energia, így ez tükröződik a Polgármesteri Hivatal ellátásában is.

5.3 Vízfelhasználás

A hatékony vízfelhasználás biztosítása érdekében a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is kiemelt figyelmet fordítunk a víztakarékos műszaki megoldásokra, a rendszeres karbantartásokra, valamint a környezetvédelmi szemléletformálásra oktatások és megfelelő kommunikáció révén. Vízfogyasztás tekintetében az előző évhez képest a 2016-os év meghatározó növekedését (+28%) 2017-ben nagymértékű csökkenés (-33%) követte, mely egyúttal a környezetmenedzsment rendszer bevezetése óta a legalacsonyabb éves vízfelhasználást is jelentette.

	Egység	2014	2015	2016	2017	Változás '16-'17 (%)
Összes vízfelhasználás	m ³	3 203	3 240	4 137	2 789	-33
Vízfelhasználás (Településfejlesztési Főosztály)	m ³	290	387	521	358	-31
Kulcsindikátor (vízfelhasználás)	m ³ /fő	8,3	10,2	13,7	9,2	-33

A Településfejlesztési Főosztály szintjén 2015-öt követően 2016-ban nőtt a fajlagos vízfelhasználás mértéke (+35%), melyet 2017-ben közel azonos arányú, -31%-os csökkenés követett, a vízfelhasználás kulcsindikátora pedig e tendenciát követve szintén növekedést, majd 2017-re csökkenést mutatott.

5.4 Hulladékgazdálkodás

A vizsgált időszakban (2016-2017) az elszállított hulladékfrakciók mennyiségére a stagnálás volt jellemző, csupán az elszállított papírhulladék (+6%) és az elszállított üveghulladék (-3%) mennyiségében volt megfigyelhető enyhez változás. Korábbi évek vonatkozásában 2015-höz képest elsősorban az elszállított

kommunális hulladék mennyisége változott jelentősebb mértékben, mely természetesen az elszállított összes hulladék vonatkozásában is hasonló arányú növekedést eredményezett.

	Egység	2014	2015	2016	2017	Változás '16-'17 (%)
Összes elszállított kommunális hulladék	t	90	96	113	113	0
Összes elszállított papírhulladék	t	6	3,6	3,3	3,5	+6
Összes elszállított üveghulladék	t	11,9	4,4	6,7	6,5	-3
Összes elszállított műanyag hulladék	t	4	1,2	1,1	1,1	0
Összes elszállított hulladék	t	112	105,5	124,3	124,3	0
Elszállított hulladék (Településfejlesztési Főosztály)	t	10,2	12,6	15,7	16	+2
Kulcsindikátor (keletkezett kommunális hulladék)	t/fő	0,31	0,34	0,43	0,42	-1,4

A Településfejlesztési Főosztály vonatkozásában az elszállított hulladék mennyisége 2016-ban és 2017-ben csupán enyhe növekedést mutatott, a kulcsindikátor pedig a 2016-os emelkedést követően 2017-ben kismértékű csökkenéssel végül 0,42-n realizálódott.

5.5 Anyagfelhasználás

Anyaghasználat vonatkozásában a papírfelhasználás számszerűsített értékét használjuk mutatószámként, mint a Hivatal irodai tevékenységének alakulására leginkább jellemző paraméter. Mindemellett azért is döntöttünk a papírhasználat nyomon követése mellett, mert ez az a tényező, melyre a legnagyobb ráhatásunk van a mindennapi munka során. Ennek megfelelően kiemelt szempontként kezeljük a papírhasználat csökkentését szemléletformálás, elektronikus ügyintézésre való áttérés, valamint nyomtatáshoz használt eszközök korszerűsítése által. Megjegyzendő azonban, hogy egy adott év papírfelhasználásának mértéke döntően a Hivatal által a szóban forgó évben lebonyolított ügyek számától és összetettségétől is függ, ezért az érték alakulása sok esetben nem tükrözi a befektetett intézkedések hatását.

2015-ről 2016-ra papírfelhasználás mértékében a Településfejlesztési Főosztály és a Polgármesteri Hivatal egészét tekintve is növekedés volt megfigyelhető, ezt azonban 2017-ben jelentős csökkenés (-23%) követte.

	Egység	2014	2015	2016	2017	Változás '16-'17 (%)
Összes papírfelhasználás ¹	lap	3 126 000	2 170 500	2 928 500	2 268 500	-23
Összes papírfelhasználás	t	16,41	11,41	15,48	11,90	-23
Papírfelhasználás (Településfejlesztési Főosztály)	t	0,84	0,43	0,55	0,43	-22
Kulcsindikátor (papírfelhasználás)	t/fő	0,024	0,011	0,015	0,011	-24

A kapcsolódó kulcsindikátor értéke követve a fenti tendenciát 2016-ban enyhe növekedést mutatott, míg 2017-ben -24%-os mérséklődéssel visszatért a 2015-ös állásra.

5.6 Jellemző emisszióink

A szolgálati gépjárműhasználat mértéke a Polgármesteri Hivatal egészét tekintve 2016-ban csökkenést (-11,5%), majd 2017-ben enyhe növekedést (+4,6%) mutatott, a Településfejlesztési Főosztály esetében (munkatársi létszám alapján arányosított mérőszám) pedig kismértékkel magasabb emelkedés (+6,7%) volt megfigyelhető, s ezzel párhuzamosan növekedett a szén-dioxid kibocsátás is.

¹ A Településfejlesztési Főosztály tevékenysége kapcsán a legfontosabb anyagáram a papírfelhasználáshoz köthető. Minden más anyagfelhasználás a Polgármesteri Hivatal egészére értelmezhető csak, így azok számszerűsítésétől itt eltekintünk.

Továbbra is törekszünk a szolgálati utak racionalizálására (pl.: tömegközlekedés, illetve telekocsi rendszer alkalmazása), sok esetben azonban erre az adott utak jellege miatt nincs lehetőség. Éppen ezért a szolgálati utak hossza spontán ingadozást mutat, az értékek változásaiból hosszú távú következtetések nem vonhatóak le.

	Egység	2014	2015	2016	2017	Változás '16-'17 (%)
Összes szolgálati út hossza	km	352 592	370 841	328 249	343 389	+4,6
Összes szolgálati út (Településfejlesztési Főosztály)	km	31 971	44 314	41 303	44 053	+6,7
CO ₂ -kibocsátás a szolgálati utakból (Településfejlesztési Főosztály) ²	t	5,5	7,7	7,1	7,6	+6,7
Kulcsindikátor (CO ₂ -kibocsátás)	t/fő	0,16	0,20	0,19	0,20	+3,92

Az értékek változását követve a kulcsindikátor értéke is 2016-ban kismértékben csökkent, majd emelkedett 2017-ben.

5.7 Biológiai sokféleség

A város, mint élhető lakókönyezet kialakításához szorosan hozzátartozik a biológiai sokféleség aktív megóvása, illetve tudatos fejlesztése is. Városunk tradicionálisan nagy hangsúlyt fektet erre a kérdésre, ezért stratégiai jellegének köszönhetően a terület felvételre került a környezetvédelmi programjai közé is.

Az EMAS Rendelet szerinti biodiverzitással összefüggő kulcsindikátor számítása a Településfejlesztési Főosztály működésével kapcsolatban nem értelmezhető, így annak közlésétől itt eltekintünk. A beépített terület vonatkozásában az adatok megtalálhatók a Polgármesteri Hivatal működési alapadatai táblázatban.

² A szolgálati utakból származó CO₂-kibocsátás számításához a Polgármesteri Hivatalnál alkalmazott Opel Astra Classic II 1,4 ECOTEC átlagos kibocsátási adatait vettük figyelembe. A számításnál – az adatok elérhetősége miatt – csak a motorüzemből származó CO₂ kibocsátások kerültek feltüntetésre.

6. Adatlap

SZERVEZET:	GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL		
AZ EMAS-BAN RÉSZTVEVŐ SZERVEZETI EGYSÉG:	GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL, TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI FŐOSZTÁLY		
CÍM	9021 GYŐR, VÁROSHÁZ TÉR 1.		
HIVATALOS HONLAP:			
POLGÁRMESTER:	BORKAI ZSOLT	TELEPHELYEK SZÁMA: 1	
JEGYZŐ:	DR. LIPOVITS SZILÁRD	ALKALMAZOTTAK SZÁMA: 39 FŐ	
EMAS VEZETŐ:	FÜKE PÉTER TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI FŐOSZTÁLYVEZETŐ	TELEFONSZÁM: 96/500-211 E-MAIL: fuke.peter@gyor-ph.hu	
EMAS SZAKMAI VEZETŐ:	SZEKERES GYÖRGY KÖRNYEZETVÉDELMI REFERENS	TELEFONSZÁM: 96/500-440 E-MAIL: szekeres@gyor-ph.hu	
	TEVÉKENYSÉG:	ÖNKORMÁNYZAT	
	TEÁOR SZERINTI BESOROLÁS /NACE KÓD:	84.11 ÁLTALÁNOS KÖZIGAZGATÁS	
	REGISZTRÁCIÓS SZÁM:	HU-000013	
	FISSÍTETT KÖRNYEZETVÉDELMI NYILATKOZAT ÉRVÉNYESÍTÉSE:	2018.08.29.	
	KÖVETKEZŐ HITELESÍTÉS IDEJE:	2019-05	
HITELESÍTŐ:	FERJANCSIK ZSOMBOR	AKKREDITÁLÁSI SZÁMA: HU-V-0003/2014 AKKREDITÁLÁSRA VONATKOZÓ TERÜLETE: O 84	
ÍRTA:	TUTERVAI KATA, DR. TORMA ANDRÁS		

A KÖRNYEZETVÉDELMI HITELESÍTŐ NYILATKOZATA A HITELESÍTÉSRŐL ÉS AZ ÉRVÉNYESÍTÉSRŐL

Ferjancsik Zsombor EMAS környezetvédelmi hitelesítői nyilvántartási szám: HU-V-0003/2014 akkreditált vagy engedélyezett a következő hatáskörben: O 84 (NACE-kód) kijelenti, hogy hitelesítette, hogy a szervezet frissített környezetvédelmi nyilatkozatában szereplő telephely(ek) vagy egész szervezet

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL, TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI FŐOSZTÁLY

amelynek a nyilvántartási száma: HU-000013 teljesíti-e a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet valamennyi előírását.

E nyilatkozat aláírásával igazolom, hogy:

- A hitelesítés és az érvényesítés végrehajtása teljességében megfelel a 1221/2009/EK rendelet előírásainak,
- a hitelesítés és az érvényesítés eredménye megerősíti, hogy semmi nem utal arra, hogy a szervezet ne teljesítené a környezettel kapcsolatos hatályos jogi előírásokat,
- a szervezet frissített környezetvédelmi nyilatkozatának adatai és információi megbízható, hiteles és helyes képet adnak szervezet összes tevékenységéről, a frissített környezetvédelmi nyilatkozatban meghatározott alkalmazási körön belül.

Ezen okmány nem egyenértékű az EMAS keretében való nyilvántartásba vétellel. Az EMAS keretében történő nyilvántartásba vételt kizárólag az 1221/2009/EK rendelet szerint illetékes testületek végezhetnek. Ezen okmány nem használható fel önálló nyilvános közleményként.

Kelt: 2018.08.29.

Ferjancsik Zsombor Gergely

1. MELLÉKLET

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Környezeti Politikája

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata felismeri, hogy tevékenységei révén **közvetlen** (energiafelhasználás, vízfogyasztás, közlekedés, hulladékok kezelése, irdaszerek használata, beruházások, építkezések, bizonyos közigazgatási döntések), illetve **közvetett módon** (közigazgatási döntésekből adódóan) **befolyást gyakorol környezetére.**

Környezete iránt érzett felelőssége tudatában **kinyilvánítja**, hogy a döntéshozatal és mindennapi tevékenysége folyamán figyelembe veszi szűkebb és tágabb értelemben vett környezete viszonyait, valamint **biztosítja** a környezeti tényezőire nézve jelentős jogszabályok és egyéb követelmények maximális betartását.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata **felismeri és elfogadja** azt az elvet, miszerint a környezetterhelések csökkentésének leghatékonyabb módja a környezetmenedzsmenet rendszerek alkalmazása.

Ebből kifolyólag **kötelezettséget vállal** arra, hogy környezetmenedzsmenet rendszert működtet azzal a célkitűzéssel, hogy folyamatosan javítsa környezeti teljesítményét, az esetleges szennyezések és környezeti káresemények kialakulásának valószínűségét csökkentse.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata az **EMAS szerinti környezetmenedzsmenet rendszer** bevezetése és működtetése mellett döntött.

Az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal környezetterhelésének szisztematikus csökkentése érdekében Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata a **környezetvédelmi hivatallását** az alábbi pontokban összegzi:

- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA környezetmenedzsmenet rendszert működtet, hogy közvetlen és közvetett környezeti hatásait azonosítani tudja,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA rendszeresen vizsgálja környezeti teljesítményét és kifejezett célja annak folyamatos javítása,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA biztosítja valamennyi környezeti, illetve környezeti vonatkozású jogszabály, illetve előírás betartását,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA beruházásai révén törekszik arra, hogy az önkormányzat és intézményei megfeleljenek a magas energiahatékonyságú, technikai követelményeknek, továbbá támogatja a megújuló energiaforrások hasznosításának megvalósulását,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA törekszik a fenntartható hulladékgazdálkodási rendszer kialakítására, ennek keretén belül célja a keletkező hulladékok mennyiségének csökkentése, minél nagyobb arányú újrahasznosítása,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA intézkedései révén megóvja a természetes vizeket, fenntartható vízgazdálkodást folytat, biztosítja a vízbázisok védelmét,

- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA szabályozási tevékenységével, forgalomszervezési intézkedéseivel, a környezetbarát közlekedés fejlesztésével, elősegíti a közlekedési eredetű káros környezeti hatások csökkentését, ennek keretén belül előmozdítja a tömegközlekedés-, kerékpár használatát,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA lehetőség szerint támogatja a környezetbarát technológiák alkalmazását, tudásigényes iparágak megjelenésével és olyan vállalkozások ösztönzésével, amelyek messzemenőkig figyelembe veszik a környezetvédelmi előírásokat,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA keresi a lehetőségeket a meglévő természetes élőhelyek védelmének javítására, valamint a megfelelő életminőség biztosítása érdekében célja a zöldterületek, folyópartok felújítása, karbantartása és fejlesztés, valamint zöldfolyosó rendszer kialakítására is törekszik,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA a fontosabb intézkedéseket megelőzően környezeti hatásvizsgálatot készít,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA a partnereit, beszállítóit és más hivatásokat, illetve hatóságokat igyekszik befolyásolni annak érdekében, hogy ezek megfeleljenek a fenntarthatóság követelményeinek,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA erősíti a helyi lakosság környezettudatos magatartását, azáltal, hogy az ügyintézés során környezetvédelmi felvilágosító, tudatformáló tevékenységet fejt ki,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA hatékony szakmai koordinációt igyekszik folytatni a települési környezetvédelmi információs háttér kialakításában és működtetésében, ezzel folyamatosan figyelemmel kísérve és javítva a települési környezet állapotát, továbbá a lakosságot annak alakulásáról rendszeresen tájékoztatja,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA alkalmazottait a környezettudatos munkavégzésre ösztönzi,
- GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA rendszeresen aktualizálja környezetvédelmi politikáját és annak tartalmát nyilvánosságra hozza.

E környezetvédelmi politika Győr Megyei Jogú Városának környezetvédelmi hivatallását és az ezekkel összefüggő stratégiai terveit tartalmazza és mint ilyen a környezetmenedzsmenet rendszer hatékony működésének alapját képező környezetvédelmi célok és –programok keretét adja.

Győr, 2007. augusztus 30.

Dr. Papp László
jegyző

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Határidő	Teljesültség	Megjegyzés
Közvetlen környezeti tényezőkkel kapcsolatos programok						
1.	Hulladékgazdálkodás	Szelektív hulladékgyűjtés fokozása	Szelektív hulladékgyűjtő edények elhelyezése a Városháza összes főosztályán	2015	100%	
2.		Újrahasznosított papír arányának növelése	Monitoring rendszer kidolgozása a Településfejlesztési Főosztályon használt újrahasznosított papír arányának megállapítására	2014	0%	- a programpontot kiváltotta az elektronikus dokumentumokra való áttérés
3.	Energhahasználat	Energhahatékonyság növelése	Energetikai audit elvégzése a Polgármesteri Hivatal Honvéd ligeti épületében	2015	100%	
4.			Energhafogyasztással kapcsolatos monitoring rendszer fejlesztése	2014	100%	
5.	Vízhasználat	Vízhasználat csökkentése	További víztakarékossági intézkedések (Pl.: perlátorok) alkalmazhatóságának vizsgálata a Polgármesteri Hivatal épületeiben	2015	100%	
6.	CO ₂ -kibocsátás	CO ₂ -kibocsátás csökkentése	Önkormányzati óvodák CO ₂ -mérlegének felállítása	2016	100%	- prioritáslista elkészült - prioritáslista alapján elkészültek az energiasuditok, illetve tervezve vannak a rekonstrukciók
7.	Szemléletformálás	Munkatársak motiválása	Virtuális ötletláda és ösztönzési rendszer kidolgozása	2014	100%	
8.			Havi rendszerességhű környezetvédelmi hírhlevél a Hivatal munkatársai számára	2015	100%	- 2 havi rendszerességhel valósult meg
9.		Lakosság környezeti tudatának fejlesztése	Évente minimum 5 db fenntarthatósághí tematikájú rendezvény szervezése, támogatása	2014	100%	
10.			Évente minimum 1500 fő részvételének biztosítása fenntarthatósághí tematikájú rendezvényeken, ehhez monitoring rendszer kidolgozása	2015	100%	- Pl.: Víz világhnapja program; Kuka Berci kampány a Győrszollal közösen; Európai Mobilitási Hét; GyőrBike Nap; „Szép környezet – Jó közérzet” helyi környezetszépítő verseny
11.	Szabályozási / fejlesztési tevékenység	Jövőbeli fenntarthatósághí fejlesztések támogatása	Fenntartható Energhetikai Akcióterv (SEAP) készítése	2015	25%	- előzetes tanulmányok elkészültek, a projekt megvalósítása fel lett függesztve
12.			"Smart City" projektterv készítése	2014	100%	
13.			"Zöld Olimpia" előkészítése	2016	100%	- az EYOF 2017 program keretében ingyenes buszjárat közlekedtetése, szelektív hulladékgyűjtés kialakítása a rendezvények helyszínén, stb.
14.	EMAS	Környezetmenedzsment rendszer integráltságának fejlesztése	EMAS rendszer kiterjesztésének vizsgálata a Polgármesteri Hivatal egészére	2015	0%	Jelen helyzetben nem megvalósítható.
Közvetett környezeti tényezőkkel kapcsolatos programok						
1.	Energhahasználat	Energhahatékonyság növelése	3 db önkormányzati épület energetikai felújítása	2016	100%	- Pl.: Kormányhivatal irodaépülete - Jókaí út; Petz Aladár Megyei Oktató Kórház Vasvári Pál utcai és Híd utcai telephelyei
2.			5 km úthálózat mentén a közvilágítás korszerősítése	2016	100%	
3.		Megújuló energiák hasznosítása	Megújuló energia hasznosítása a hőellátásban (Győr-Szol Zrt.)	2016	100%	
4.	Vízvédelem	Szennyvízelvezetés fejlesztése	5 km szennyvíz- / csapadékvíz hálózat (új, vagy megújított) építése	2016	100%	
5.		Közlekedéshől származó környezetterhelések csökkentése	Győr Keleti elkerülő út 1. ütem megépítése	2016	100%	

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Határidő	Teljesültség	Megjegyzés
Közvetlen környezeti tényezőkkel kapcsolatos programok						
6.	Közlekedés	Közlekedésből származó környezetterhelések csökkentése	200 db nem felszíni parkolási lehetőség kialakítása	2014	100%	
7.		Környezetbarát közlekedési módok támogatása	Kerékpárkölcsönző rendszer kialakítása (180 db kerékpárral)	2015	100%	
8.			Kerékpáros létesítmények 5%-os növelése	2016	100%	- kerékpárutak felfestése, új kerékpárutak építése, GyőrBike állomások bővítése, kerékpártámaszok telepítése
9.		Közösségi közlekedés fejlesztése	A helyi autóbuszközlekedésben az intelligens utastájékoztató rendszer 5%-os bővítése	2014	100%	
10.			Győr - Nagymegyer új buszjárat kialakítása	2014	100%	
11.	Biodiverzitás	Biodiverzitás tervezett növelése	Zöldterületi Fejlesztési Program kidolgozása	2015	100%	- Zöld Város I és II projekt keretében elkészült, készül
12.			Fakataszter kidolgozása	2016	100%	

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés		Határidő	Teljesültség	Megjegyzés
Közvetlen környezeti tényezőkkel kapcsolatos programok							
1.	Hulladékgazdálkodás	Szelektív hulladékgyűjtés fokozása	Szelektív hulladékgyűjtés rendszerének felülvizsgálata, esetleges optimalítása		2019	0%	
2.	Energiahasználat	Energiahatékonyság növelése	Épületenergetikai fejlesztés megvalósítása a Városház tér 1-ben, hagyományos nyílászárók cseréje hőszigeteltetekre		2021	0%	
3.			Szemléletformáló kampány és monitoring rendszer megvalósítása az energiahatékonyság növelése érdekében		2019	0%	
4.			Mozgás-, jelenlétérzékelők felszerelhetőségének megvizsgálása a Hivatal épületében		2019	0%	
5.	CO ₂ -kibocsátás	CO ₂ -kibocsátás csökkentése	Megújuló energiahasznosítás a Honvéd liget 1. épületnél (napelemek felszerelése)	16,7 kW _{peak}	2018	50%	- kivitelezés alatt van, októberre el kell készülnie
6.	Szemléletformálás	Munkatársak motiválása	Kéthavi rendszerességgű környezetvédelmi hírlevél a Hivatal munkatársai számára		2019	0%	
7.			Tematikus környezetvédelmi programok szervezése a Hivatal munkatársai számára		2019	0%	
8.	Szabályozási / fejlesztési tevékenység	Jövőbeli fenntarthatósági fejlesztések támogatása	Városi klímastratégia készítése		2019	25%	
9.			Zöld város I projekt megvalósítása		2019	75%	
10.			Zöld város II projekt megvalósítása		2021	0%	
11.			Környezetbarát megoldások megvalósíthatóságának vizsgálata a "Győr Európa Kulturális fővárosa" projekt keretében		2023	0%	
Közvetett környezeti tényezőkkel kapcsolatos programok							
1.	Energiahasználat	Energiahatékonyság növelése	Önkormányzati épületek további energetikai felújítása	14 db	2019	0%	
2.			Közvilágítás folyamatos korszerűsítése, korszerű LED-es fényforrások telepítése útfelújítások, új utak létesítése során		2019	0%	
3.		Megújuló energiák hasznosítása	Megújuló energiatermelés lehetőségének kiépítése önkormányzati intézmények esetén (háztartási méretű napelemes kiserőművek telepítése)	10 db	2019	0%	
4.	Vízvédelem	Szennyvízelvezetés fejlesztése	Szennyvíz- / csapadékvíz hálózat tervezett folyamatos felújítása útfelújításokhoz kapcsolódóan	5 km	2019	70%	
5.		Közlekedésből származó környezetterhelések csökkentése	Győr Keleti elkerülő út 2. ütem megépítése		2018	100%	
6.			Győr Keleti elkerülő út 3. ütem megépítése		2018	100%	
			Parkolási rendelet felülvizsgálata, környezetterhelés csökkenését eredményező szabályozás kialakítása		2019	0%	
7.			500 db nem felszíni parkolási lehetőség kialakítása		2019	0%	
8.			Radnóti M. utca kikötése az 1. sz. főútra		2018	75%	

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés		Határidő	Teljesültség	Megjegyzés
Közvetlen környezeti tényezőkkel kapcsolatos programok							
9.	Közlekedés	Környezetbarát közlekedési módok támogatása	Kerékpárkölcsönző rendszer folyamatos bővítése (dokkolók száma, állomáshelyek száma, kerékpárok száma)	- ~30 db kerékpár - ~30 dokkoló - 5 db új helyszín	2019	50%	
10.			Kerékpáros létesítmények bővítése és felújítása (utak, támaszok, stb.)		2019	75%	
11.			E-mobilitás elterjedésének támogatása, töltőoszlopok telepítése	10 db	2019	0%	
12.			E-mobilitással kapcsolatos szemléletformálás, nyitott napok szervezése a helyi érintettekkel	3 db	2019	0%	
13.		Közösségi közlekedés fejlesztése	Helyi jegy automaták számának bővítése	2 db	2019	100%	
14.			Helyi autóbuszközlekedés bővítése az Ipari Park Tibormajori u. irányába		2017	100%	
15.	Biodiverzitás	Biodiverzitás tervezett növelése	Zöldfelületek tervezett rekonstrukciója és bővítése a Zöld Város I és II projekt keretében		2021	50%	
16.			Faültetési program (pótlás és új telepítés) tudatos megvalósítása, szemléletformálási aktivitás a faültetésekhez kapcsolódóan	1000 db / év	2019	70%	